

KOGNITIVNA PRISTRASNOST

Priistrasnost selektivne percepcije

KLJUČNE REČI

filteri | distorzija | percepcija | odluke

Svakog dana donosimo odluke, upijamo informacije i određujemo koliko je važno ono što nas okružuje. Međutim, nismo uvek objektivni. Naš mozak, uvek u poslu, stalno je angažovan na pojednostavljivanju i organizovanju informacija koje prima. Priistrasnost selektivne percepcije je upravo to: tendencija da se fokusiramo samo na ono što nas zanima ili brine, ignorišući ili zaboravljajući sve ostalo. To je kao nošenje naočara koje nam omogućavaju da vidimo samo ono što želimo da vidimo!

Primer iz života?

Zamisli da imaš prijatelja koji je u prošlosti propustio nekoliko školskih projekata ili je uvek malo kasnio na časove. Ako počneš da ga smatraš nepouzdanim, može doći do toga da se fokusiraš samo na trenutke kada se nije pojavio ili je zaboravio da završi zadatke. Možeš potpuno prevideti trenutke kada je dolazio na vreme ili kada je vredno radio na zadacima i premašio očekivanja. Ovo je **priistrasnost selektivne percepcije**, gde se fokusiramo na informacije koje podržavaju naš **početni sud**, ignorišući druga pozitivna ponašanja koja bi mogla da dovedu u pitanje naš stav.

„Vidimo ono što želimo da vidimo.“

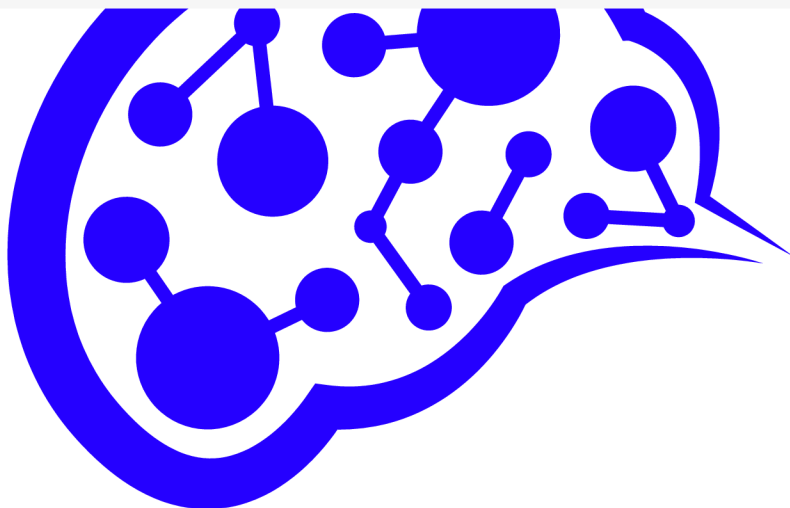
Ovaj tip pristrasnosti ne utiče samo na naše odnose sa bliskim ljudima. On oblikuje i način na koji koristimo opšte informacijame, poput vesti.

Kada čitamo članak ili gledamo TV program, naše viđenje je pod uticajem naših **postojećih uverenja**. Ako imamo jake političke stavove, tražimo vesti koje potvrđuju ono što već mislimo. Zbog toga ignorišemo informacije koje ne odgovaraju našem pogledu na svet. Ako pratimo vesti koje promovišu drugačije viđenje, često se osećamo neprijatno ili čak frustrirano. To je veoma česta pojava: u praksi, naš mozak bira samo ono što se poklapa sa našim viđenjem sveta.

Rizici života u sopstvenom mehuru

Pristrasnost selektivne percepcije može dovesti do toga da vidimo iskrivljenu verziju stvarnosti. Na primer, ako razgovaramo samo sa ljudima u našem krugu prijatelja koji razmišljaju slično kao mi, na kraju ćemo potvrditi svoje gledište, a da ga nikada ne dovodimo u pitanje.

Ovo nas sprečava da se otvorimo novim idejama, ograničavajući naš lični rast. Ali ova pristrasnost ne utiče samo na političke diskusije ili potrošačke izbore. Ona utiče na to kako reagujemo na povratne informacije, kritike, pa čak i na naša svakodnevna iskustva.

„Videti dalje od naših filtera“

Prvi korak u suočavanju sa pristrasnošću selektivne percepcije je prepoznavanje da svi imamo mentalne **filtere**. Ti filteri oblikuju način na koji vidimo svet na osnovu našeg prethodnog iskustva. Kada to prihvatimo, možemo početi da dovodimo u pitanje sopstvene pretpostavke.

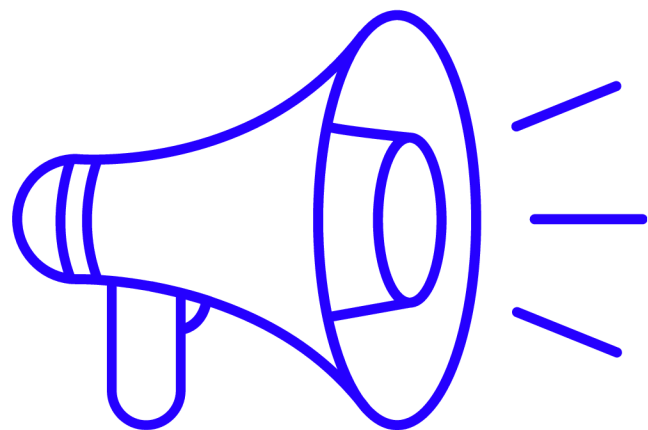
To možemo uraditi tako što ćemo uzeti u obzir drugačije perspektive. Umesto da samo čujemo suprotstavljena mišljenja, treba da se zapitamo: „Šta mogu da naučim iz ovoga?“ Korisno je i da napravimo pauzu pre nego što donesemo sud i zapitamo se: „Da li primećujem samo ono što potvrđuje moje uverenje?“

Proširivanje naših iskustava je još jedan ključni korak. Izloži se novim idejama, ljudima i situacijama - bilo kroz putovanja, knjige ili razgovore. Ovo pomaže da se oslobodiš uobičajenih obrazaca razmišljanja.

Preispitivanjem naših predrasuda, možemo otvoriti svoje umove, doneti bolje odluke i smislenije se povezati sa svetom oko nas.

KOGNITIVNA PRISTRASNOST

Sufinansira
Evropska unija

Finansirano od strane Evropske unije. Izraženi stavovi i mišljenja su, međutim, isključivo stavovi i mišljenja autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije ili Izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Evropska unija ni EACEA ne mogu biti odgovorne za njih.